

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6065/2567

บริษัท ต.

นาง ด.

โจทก์

จำเลย

ป.พ.พ. มาตรา 391

ตามสัญญาเช่าซื้อ ข้อ 3 วรรคสองระบุว่า ในกรณีที่รถสูญหาย เสียหาย หรือถูกทำลายจนไม่สามารถซ่อมแซมให้คืนดังเดิมได้ ถูกยึด ถูกอายัด หรือถูกริบ ให้ถือว่าสัญญานี้สิ้นสุดลงโดยหากไม่เป็นความผิดของผู้เช่า ผู้เช่าต้องรับผิดชอบค่าเสียหายหรือเบี้ยปรับหรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทวงถาม การติดตามรถ ค่าทนายความหรือค่าอื่นใด เพียงเท่าที่เจ้าของได้ใช้จ่ายไปจริงตามความจำเป็นโดยประหยัดและมีเหตุผลอันสมควร แต่หากเป็นความผิดของผู้เช่า ผู้เช่าจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายเท่ากับจำนวนหนี้คงค้างชำระตามสัญญานี้ ส่วนข้อ 4 ระบุว่าหากรถถูกใช้เป็นพาหนะในการกระทำความผิด หรือใช้รถในลักษณะที่ผิดกฎหมายระเบียบ คำสั่งหรือข้อบังคับใด ๆ หรือใช้รถโดยประการอื่นใดเป็นเหตุให้รถถูกยึด อายัด ริบหรือตกเป็นของรัฐหรือรถถูกนำออกหรือพยายามนำออกจากราชอาณาจักร... หรือตกไปอยู่ในความครอบครองของบุคคลภายนอก ให้ถือว่าสัญญานี้สิ้นสุดลงทันทีและผู้เช่าจะต้องชดใช้ค่าเสียหายตามที่กำหนดไว้ในสัญญาข้อ 3 วรรคสอง เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่ารถยนต์เช่าซื้อถูกเจ้าพนักงานของรัฐยึดไปในการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แต่ต่อมามีคำพิพากษายกฟ้อง กรณีจึงมิใช่การใช้การที่จำเลยนำรถยนต์ที่เช่าซื้อไปใช้เป็นพาหนะในการกระทำความผิด หรือใช้ในลักษณะที่ผิดกฎหมายหรือใช้โดยประการอื่นใดจนเป็นเหตุให้รถยนต์ที่เช่าซื้อถูกยึดตามสัญญาเช่าซื้อ ข้อ 4 แต่เป็นกรณีที่รถยนต์ที่เช่าซื้อถูกยึดโดยมิได้เป็นความผิดของจำเลยตามสัญญาเช่าซื้อข้อ 3 วรรคสอง สัญญาเช่าซื้อจึงสิ้นสุดลงตามสัญญาเช่าซื้อข้อดังกล่าว จำเลยจึงต้องรับผิดชอบเพียงค่าเสียหายหรือเบี้ยปรับหรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทวงถาม การติดตามรถ ค่าทนายหรือค่าอื่นใด เพียงเท่าที่เจ้าของได้ใช้จ่ายไปจริงตามความจำเป็นโดยประหยัดและมีเหตุผลอันสมควรเท่านั้น แต่ค่าขาดราคาที่ใช้ค่าเสียหายหรือเบี้ยปรับหรือค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่ จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบชำระค่าขาดราคาให้แก่โจทก์

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 464,485 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 110,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 6 พฤศจิกายน 2563) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 5,000 บาท เฉพาะค่าขึ้นศาลให้ใช้แทนตามจำนวนทุนทรัพย์ที่โจทก์ชนะคดี ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 3 แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

จำเลยฎีกา โดยศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคอนุญาตฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภควินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ฎีกาโต้แย้งกันรับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2556 จำเลยทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า หมายเลขทะเบียน กค 9889 ไปจากโจทก์ในราคา 1,166,160 บาท (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ตกลงค่าเช่าซื้อเป็นงวดรายเดือน งวดละ 24,295 บาท รวม 48 งวด เริ่มชำระงวดแรกวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2556 งวดต่อไปชำระทุกวันที่ 22 ของทุกเดือนจนกว่าจะครบ หลังจากทำสัญญา จำเลยชำระค่าเช่าซื้อแก่โจทก์รวม 23 งวด เป็นเงิน 558,785 บาท ต่อมารถยนต์ที่เช่าซื้อถูกเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรเสนางคนนิคมยึดไว้เป็นของกลางและดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2562 ศาลฎีกามีคำพิพากษายกฟ้อง ต่อมาเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2563 โจทก์ได้รับรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนและโจทก์นำรถยนต์ที่เช่าซื้อออกขายทอดตลาดได้เงิน 276,060 บาท (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) สำหรับค่าติดตามยึดรถยนต์ที่เช่าซื้อพร้อมดอกเบี้ย ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 10,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ คู่ความไม่อุทธรณ์ฎีกา ค่าติดตามยึดรถยนต์ที่เช่าซื้อพร้อมดอกเบี้ย จึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามที่จำเลยได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่า จำเลยต้องรับผิดชอบชำระค่าขาดราคาให้แก่โจทก์ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3 หรือไม่ เห็นว่า ตามสัญญาเช่าซื้อ ข้อ 3 วรรคสอง ระบุว่า "ในกรณีที่รถสูญหาย เสียหาย หรือถูกทำลายจนไม่สามารถซ่อมแซมให้คืนดังเดิมได้ ถูกยึด ถูกอายัด หรือถูกริบ ให้ถือว่าสัญญานี้สิ้นสุดลง โดยหากไม่เป็นความผิดของผู้เช่า ผู้เช่าต้องรับผิดชอบค่าเสียหาย หรือเบี้ยปรับหรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทวงถาม การติดตามรถ ค่าทนายหรือค่าอื่นใด เพียงเท่าที่เจ้าของได้ใช้จ่ายไปจริงตามความจำเป็นโดยประหยัดและมีเหตุผลอันสมควร แต่หากเป็นความผิดของผู้เช่า ผู้เช่าจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายเท่ากับจำนวนหนี้คงค้างชำระตามสัญญานี้" ส่วนข้อ 4 ระบุว่า "หากรถถูกใช้เป็นพาหนะในการกระทำความผิด หรือใช้รถยนต์ในลักษณะที่ผิดกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งหรือข้อบังคับใด ๆ หรือใช้รถโดยประการอื่นใด เป็นเหตุให้รถถูกยึด อายัด ริบ หรือตกเป็นของรัฐ หรือรถถูกนำออกหรือพยายามนำออกนอกราชอาณาจักร... หรือตกไปอยู่ในความครอบครองของบุคคลภายนอก ให้ถือว่าสัญญานี้สิ้นสุดลงทันที และผู้เช่าจะต้องชดใช้ค่าเสียหายตามที่กำหนดไว้ในสัญญาข้อ 3 วรรค 2" เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า รถยนต์เช่าซื้อถูกเจ้าพนักงานของรัฐยึดไปในการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แต่ต่อมาศาลฎีกามีคำพิพากษายกฟ้อง กรณีจึงมิใช่การใช้การที่จำเลยนำรถยนต์ที่เช่าซื้อไปใช้เป็นพาหนะในการกระทำความผิด หรือใช้ในลักษณะที่ผิดกฎหมายหรือใช้โดยประการอื่นใด จนเป็นเหตุให้รถยนต์ที่เช่าซื้อถูกยึดตามสัญญาเช่าซื้อ ข้อ 4 แต่เป็นกรณีที่รถยนต์ที่เช่าซื้อถูกยึดโดยมิได้เป็นความผิดของจำเลย ตามสัญญาเช่าซื้อ ข้อ 3 วรรคสอง สัญญาเช่าซื้อจึงสิ้นสุดลงตามสัญญาเช่าซื้อข้อดังกล่าว จำเลยจึงต้องรับผิดชอบเพียงค่าเสียหาย หรือเบี้ยปรับหรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทวงถาม การติดตามรถ ค่าทนายหรือค่าอื่นใด เพียงเท่าที่เจ้าของได้ใช้จ่ายไปจริงตามความจำเป็นโดยประหยัดและมีเหตุผลอันสมควรเท่านั้น แต่ค่าขาดราคาที่โจทก์ขอมาหาใช้ค่าเสียหายหรือเบี้ยปรับ หรือค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่ จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบชำระค่าขาดราคาให้แก่โจทก์ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิจารณาให้จำเลยรับผิดชอบในค่าขาดราคาแก่โจทก์มานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังขึ้น

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยชำระเงิน 10,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 6 พฤศจิกายน 2563) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3 ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

(จักรชัย ไทโรต-ทวีศักดิ์ อุณนาทรรัตนกุล-สมชาย อุดมศรีสำราญ)

ศาลจังหวัดอำนาจเจริญ - นายรินทร์ เชื้อวชาญศิลป์

ศาลอุทธรณ์ภาค 3 - นางเรณี ศิลปวุฒิ

แหล่งที่มา

กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

แผนก

หมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้น

หมายเหตุ